

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT
ESTONIAN INSTITUTE
OF ECONOMIC RESEARCH

Rävala 6, Tallinn 19080, Estonia tel. +372 646 6439, fax +372 667 8399, E-mail eki@ki.ee

Eesti piimaturg 2004. aastal

Tallinn
Aprill 2005

Töö on teostatud Eesti Põllumajandusministeeriumi tellimusel

Koostaja: Liina Ernits
tel. 646 6438

EKI direktor Marje Josing
 19080 Tallinn Rävälä 6
 Tel. +372 646 6439
 Fax +372 667 8399
 E-mail: eki@ki.ee
 http://www.ki.ee

Copyright © Eesti Konjunkturiinstituut

Sisukord

Sissejuhatus	5
Piima tootmine	7
Piimatööstus	9
Hinnad	10
Väliskaubandus	17
Siseturg ja tarbimine.....	23
Maailmaturg	29
Euroopa Liit	31
Kokkuvõte	34
Lisad Tabelid 20-24 EL riikide ja Eesti võrdlusandmetega.....	35

Sissejuhatus

Töö eesmärgiks on anda ülevaade Eesti piimasektori arengust 2004. aastal ja arengutrendidest lähitulevikus seostatult Euroopa Liidu ja maailmaturu arengutega.

Töös analüüsitakse:

- piimatootmise, lehmade arvu ja produktiivsuse muutusi;
- piima tootmiskvootide täitumuse taset;
- piimatööstuste tootmismahdade ja ekspordiks müügi arengut;
- hindade muutusi erinevates müügiahela osades (tootja- hulgi-, ekspordi-, jae-, EL ja maailmaturuhinnad);
- piimatoodete väliskaubandust riigiti ja tooteliigiti;
- piimatoodete müügiolukorda EL-s ja maailmaturul.

Töös on kasutatud ESA põllumajanduse, tööstuse ja väliskaubanduse statistika andmeid, PRIA piima tootmiskvootide täitumise aruandeid ja EKI vaatluste ja tarbijaküsitluste andmeid. Euroopa Liidu ja maailmaturu ülevaadete koostamisel on kasutatud: Euroopa Komisjoni raporteid ja memosid, Saksamaa ZMP, Hollandi LOT ja EL erinevate riikide hinnaraporteid.

Töö maht on 39 lehekülge.

Kokkuvõte

2004. aastal oli **piima tootmine** Eestis 4,6% suurem kui aasta tagasi ning piimatööstuste poolt varutava toorpiima **kokkuostukogused** suurenesid 10,5%, moodustades 83,8% piima kogutoodangust. Perioodiks 1.04.2004 – 31.03.2005 EL poolt määratud piima tootmiskvootidest täideti üheksa kuuga 64,8%, sh 73,6% tarnekvoodist ja 10,2% otseturustuskvoodist. Lehmade arv oli aasta lõpus 1900 looma võrra väiksem kui aasta tagasi, kuid piima väljalüps lehma kohta suurenes aastaga 308 kg võrra (6% 2003.a suhtes).

Euroopa Liiduga liitumisel oli tugev mõju piimatoodete **väliskaubandusele** nii sellele eelneval kui ka järgneval perioodil. Väliskaubavahetuses taastus peale EL-ga liitumist positiivne trend – eksport suurenes impordist kiiremini, vahetult liitumisele eelnenud negatiivse tendentsi asemel. See viis ka positiivse kaubavahetussaldo uuesti suurenemisele. Ekspordis suurenes väljavedu endistesse Euroopa Liidu riikidesse ja vähenes uutesse liikmesriikidesse, impordis suurenes sissevedu EL uuestest ja ka endistest liikmesriikidest. Kaubavahetusbilanss uute liikmesriikidega oli aga Eestile negatiivne. Kaubavahetus kolmandate riikidega on vähenenud. Import kolmandatest riikidest moodustas 2% piimatoodete impordikäibest ja eksport nendesse riikidesse 9% ekspordikäibest. Piimatoodete ekspordi- ja impordihinnad on võrreldes aastatagusega enamikel toodetel tõusnud, jäätisel langenud. Väliskaubavahetuse käibe kasv on saavutatud nii hindade tõusu kui ka kaubakoguste suurenemise tagajärjel.

Piima **kokkuostuhind** Eestis püsis terve 2004. aasta jooksul kõrgel tasemel (3.80...3.85 kr/kg), piimatoodete **jae-** ja **hulgihinnad** nii sise- kui välisturul tõusid. Piimatoodete maailmaturu olukord oli Euroopa Liidu piimatoodetele soodne väiksema pakkumise tõttu Okeaanias ja USA-s. Hinnad maailmaturul püsisid aasta jooksul suhteliselt stabiilsed, kuid aasta lõpus ja 2005. aasta alguses on maailmaturg muutunud ebastabiilsemaks ning hinnad on hakanud langema. Senini on raskendatud eksport Venemaale, mille lahendamist ootavad EL liikmesriigid WTO läbirääkimistel. Eestis on Venemaale ekspordiloo saanud 10 piimatööstust, mis võimaldavad piimatoodete ekspordi sinna suurendada.